

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168.

Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

12.000 rudarjev stavka.

Shod, ki so ga sklicale vse rudarske organizacije 20. t. m., da bi skušale preprečiti stavko z ozirom na obljubljeno intervencijo ministra za socialno politiko, je bil po okrajnem glavarstvu v Celju prepovedan.

Telefonska intervencija pri deželni vladi, da hočejo delavski zastopniki potom shoda preprečiti spontano stavko, ni

pomagala. Oglasi, katere je Zveza rudniških delavcev plakiralala, da se shod ne vrši, niso pomagali.

Zbrana 6000-glava masa je stavko spontano proklamirala z jokom žen in otrok in preklinjanjem mož.

Od 20. t. m. popoldne je večina rudniških obratov popolnoma ustavljena.

Rudarskemu delavstvu, vsemu proletariatu in javnosti Slovenije!

Obupni življenski položaj trboveljskih rudarjev in njegovo brezmejno izkoriščanje od strani Trboveljske družbe, sta prišla že v pregovor ne samo v Sloveniji, ampak že široko po svetu.

Izmučeni rudarji kopljejo globoko pod zemljo črni diamant, ki hrani celokupni promet in industrijo in z njim celokupno gospodarsko življenje, ti izsesani trpini stradajo in živijo po svojih brlogih človeku nespodobno življenje. Ko pa prihiti sila do vrhunca, ko zapreti splošna lakota po rudarskih revirjih in so zastopniki gladijočih prisiljeni zahtevati draginji odgovarjajoči povisek, tedaj zamrmrajo nevedneži in zlohotneži:

Trboveljski rudarji so se že zopet oglasili. Kaj pa hočejo ti neprestani rušilci reda in rada? Država je v nevarnosti!

Da, da. Država je v nevarnosti, če preti pogin 40.000 rudarjem in njihovim družinam.

In tak čas je zopet tu. 20 mesecev je minilo od tritedenske stavke v trboveljskih revirjih, kar je naš ultimaturni dogovor en del zahtevanih mezd. Medtem je šla draginja z divjo naglico navzgor, a plača se ni povišala niti za desetino od tega. Rudar je padel v tako obupno stanje, v kakršnem se še ni nikoli nahajal.

Delavski zastopniki so ukrenili vse, da bi rešili mezni spor normalnim potom.

Dne 20. aprila so poslali na družbo, vlado in vse kompetentne oblasti spomenico z zahtevo, da se mezde za 100% povišajo. Takoj po tej spomenici so intervenirali v Belgradu pri ministrskih za-

stopnikih delavstva, a odgovora niso dobili nobenega.

Dne 21. junija so zastopniki delavstva odpotovali v Belgrad in izročili osebno pri ministrstvih ponovno spomenico, v kateri zahtevajo, da vlada podpira njihove zahteve pri trboveljski premogokopni družbi.

Dne 25. julija so delegati delavstva osebno oddali spomenico pri vseh parlamentarnih klubih, da se zavzamejo za ugodno rešitev meznega vprašanja.

Po vseh teh korakih, prošnjah in intervencijah je trboveljska družba prišla na konferenco, pri kateri je pa takoj v začetku izjavila, da se sploh obvezno noče pogajati. Pri najboljši volji požrtvovalnosti in potrpežljivosti je ta izjava, ki bije v obraz vsakemu pravnemu čustvu, pogajanja razbila.

Dne 4. avgusta so delavski zastopniki ponovno poslali spomenice na kompetentna ministrstva in oblasti, da se trboveljska družba v smislu § 26. ustave primora k obveznim pogajanjem.

Dne 6. t. m. so se vršili shodi v rudarskih revirjih, katerih se je udeležilo nad 6000 gladijočih in ob tej priliki so se ponovno odposlale resolucije v gori navedenem smislu, spremljane z jokom in obupom gladijočih na vse merodajne oblasti.

6 mesecev že trajajo in zavlačujejo prošnje živih podzemeljskih okostnjakov, ki pričajo o njihovi nadčloveški potrpežljivosti in miroljubnosti, vse trkanje na vrata bogatinov je bilo brezuspešno, vra-

LISTEK.

Križev pot italijanskega proletariata. (Dalje.)

II.

Kolaboracija — antikolaboracija: za to se bje boj v stranki in v strokovnih zvezah. V resnici pa ne gre seveda samo za to, ali naj podpira socialistična parlamentarna frakcija v sedanjem položaju posredno ali neposredno kako poljubno meščansko, protifašistovsko vlado, ali pa jo naj ne podpira, temveč gre za temeljna nasprotja med maksimalisti Serrattija in desnim krilom pod vodstvom Turattija. Ta nasprotja so postala precej ostra in zahtevajo nujno rešitev.

Mase so utrujene, onemogle vsled strašnih žrtev. Potisnjeni vsled besnečega navala fašizma v defenzivo, v kateri imajo od dne do dne težje stališče, vidijo sedaj, da jim preti velika nevarnost, da se njihove organizacije popolnoma razbijejo. Večina članov zveze »Confederazione Generale« — brzkone bo kongres to z imeni dokazal — goji to nado, da jim bo prinesel vstop socialistov v vlado ono pomoč, ki je iz lastne moči ne morejo

več doseči. Pa tudi člani stranke, ki se nahajajo v pokrajinah, ki jih je fašizem največ opustošil, imajo iz istih vzrokov v pretežni meri iste nazore kakor Turatti. Sicer obstoja velika verjetnost, da bo dobil Serratti na kongresu večino, toda jasno je, da kriza s tem še ne bo rešena. Torej razkol? Ni ga človeka v stranki, ki bi se ne zavedal svoje odgovornosti, da bi ne smatral tega razkola v današnjem položaju kot največjo katastrofo, ki še lahko zadene italijanske delavce. Na drugi strani pa povzroča dalje trajajoča kriza popolno pasivnino in brezsmernost stranke in strokovnih zvez. Kje je torej izhod?

Po našem mnenju je samo eden izhod mogoč: vprašanje kolaboracije in protikolaboracije ne sme biti temeljno načelo strankinih diskusij, tako, kakor se to danes godi.

Razumeti se nas mora pravilno: na noben način nočemo tajiti, da je to vprašanje načelno vprašanje prve vrste.

Taktika, ki so jo izvrševali italijanski maksimalisti — posebno v parlamentu — od časa milanskega kongresa, se nam zdi zelo nesrečna. Ni treba, da težki položaj italijanske stranke še enkrat prikazujemo — dovolj smo v začetku o njem povedali. O usodepolnem razkolu v Li-

vornem smo tudi poročali. Pridenimo še, da se priključujemo mnenju Serrattija, češ, vodstvo revolucionarne socialistične stranke si svojih političnih smernic n da narekovati od trenutnega razpoloženja mas, od njih čustev. Toda s tem razpoloženjem moramo računati, ker ima popolnoma realno podlago in ker predstavlja odlični količnik razrednega boja. Dasi je za stranko skoro nemogoče delovati, ne pomaga delavstvu iz tega težkega položaja s tem, da počaka s pozivom na delavstvo in s tem, da dožene, da je fašizem le izraz vesoljne evropske reakcije. Kajti nam se zdi, da odloča pri tem največ to-le: med reakcijo in reakcijo so bistveni razločki, in če živi delavstvo v takem bojnem razpoloženju, kakor v Italiji, jo mora olunačiti že najmanjša olajšava.

Stvarno rečeno: ne bilo bi samo napačno, ampak celo zločesto, če bi ljudstvu ne povedali, da mu kolaboracija ne more prinašati one rešitve, katere se nadeja; toda izključno negativna taktika ki jo socialistična frakcija v parlamentu zasleduje, ni mogla zadovoljiti mas v sedanjem položaju. Neglede na to, da je nasprotje — na eni strani socializmu, na drugi strani pa nekaj reakcionarcev trenutno popolnoma napačno. (Dalje prih.)

ta so ostala trdno zaprta. Slišal se je le kruti nasmeh blaznih in debelih izkoriščevalcev, katerim je denar ljubši kot življenje 40.000 rudarskih delavcev, žen in nedolžnih otrok.

Ali je Slovenija videla že večjo blaznost in krutost debelih mogotcev?

Odgovor trboveljskih mogotcev na morje lepih besedij in prigovarjani je bilo povišanje plače na šihl za 20 K, po tem, ko je družba dobila od vlade plačane težke milijone.

Pomislite, kako strašen in grd je ta cinizem!

Takoi na to je družba povišala cene življenskih potrebščin v svojih konsumih, na katere so rudarji navezani, za 49%. Kost, ki jo je nam vrgla z eno roko, je pograbila z obema rokama nazaj in z njo še lep del starih mezd.

Ta vnebovpijoči čin, ta blazen hudoben nasmeh debelega kapitalista je spravil delavstvo v obup. Ali vendar se je ponovno oglasilo delavsko zastopstvo proti volji širokih mas, da posreduje pri vladi v smislu ustave.

Dne 14. t. m. so se delavski zastopniki oglasili po svoji deputaciji pri ministru dr. Zerjavu, ki je izjavil previdno, da ni kompetenten v tej zadevi, vendar bo skušal potem rudarskega glavarstva uplivati na družbo, da se obvezno pogaja. Na koncu je dejal, da preostaja samo še klasna borba, če so izčrpana vsa druga sredstva.

Isti dan so delavski zastopniki na podlagi te intervencije poslali na rudarsko glavarstvo v Ljubljani poziv, naj stopi družba v obvezna pogajanja in naj se izjavi do 19. t. m.

Razen navedenih spomenic, vlog, prošenj, intervencij, resolucij, so se pod-

vzeli še drugi nešteti koraki, tako oficijalno kakor tudi privatno.

Ali je rudarsko delavstvo upravičeno v svojih minimalnih zahtevah? Ali so njegovi zastopniki ukrenili vse korake, ki so v interesu reda in dela v državi in mirne rešitve mezdnege vprašanja? Odgovor na ta vprašanja je samo eden:

Da, da, da!

Ali je družba pokazala vsaj malo dobre volje za red in mir?!

Nič, nič, nič!

Kdo je kriv torej, da je rudarsko delavstvo prišlo po zadnjem sredstvu samoobrambe pred poginom od lakote? Kdo je zakrivil stavko?!

To je zakrivila blazna požrešnost trboveljskih kapitalistov in njen brezmejni cinizem!

Rudarji in njihovi zastopniki si umivajo roke nad zločinom, ki ga uganja kapitalist z gladnim trpinom.

Javnost naj na podlagi teh dejstev sama presodi, kje je pravica in kje je ni.

Ali naj bo to večje važnosti za sožitje v državi 50 nemških in z njimi v bratskih običjih slovenskih judov ali življenje 40.000 mož, žen in nedolžnih otrok.

Ali bo celokupna poštena javnost, ki ima le trohico ljubezni do sočloveka, dovoljevala, da ljudje ubijajo na tisoče nedolžnih z najstrašnejšim sredstvom — smrtjo od lakote?!

Ali bodo ljudje, ki ljubijo to državo, dopustili, da 50 judov uničuje v svoji blazni požrešnosti red, rad in mir?!

Gladujoče žene in nedolžni otroci prosimo, da nas javnost v našem obupnem položaju moralno kakor tudi materialno podpira!

Politične vesti.

+ **Rezervni premog za železnice.** Minister za promet je naročil vsem železniškim ravnateljstvom naj si nabavijo najpozneje do 1. septembra t. l. rezervni premog za 6 tednov, da bo promet zavarovan. Minister je najbrž vohal trboveljsko stavko rudarjev.

+ **V Belgradu** so razpravljali 21. t. m. o novi redukciji uradništva.

+ **V Somboru** so odstavili policijskega načelnika Zultanovića, ker je manipuliral z državnim denariem.

+ **Grška vlada** je mobilizirala letnik 1923.

+ **Zavezniki** so protestirali proti samostojnosti ionskega otoka, češ, da pomeni upeljavo novega režima v Mali Aziji. Izjavili so, da bodo oni sami rešili maloazijsko vprašanje na posebni konferenci.

+ **Zveza narodov** bo pričela zborovati 4. septembra. Ob tej priliki bodo obravnavali jugoslovansko-avstrijsko in jugoslovansko-ogrsko obmejno vprašanje. Referent bo Belgijec Hymans.

+ **V Budimpešti** je pričelo stavkati nad 30.000 kovinarjev.

+ **Položaj v Italiji.** Iz tržaške »Eдинosti« posnemamo: »V socialističnih in komunističnih krogih vlada veliko razburjenje vsled vesti, da bo vlada strogo kaznovala državne uslužbence, ki so se udeležili zadnje stavke. Najbolj prizadeti vsled tozadevnega vladnega ukrepa bi bili železničarji, ki so se udeležili stavke — kakor se sedaj vidi — v ogromnem številu. Načelniki uradov državnih železnic, ki so se sestali v ponedeljek v Rimu, so sestavili seznam »kaznivih« železničarjev, katerih število presega 50.000. Železniški upravni svet, katere mu je bil predložen seznam, je baje sklenil, da bo odpustil vse voditelje stavke, druge pa drugače, večinoma gmotno kaznoval, podaljšavši jim rok rednega zvišanja plače. Za pomočnike, ki so se udeležili stavke, je bilo določeno, da se sploh ali pa na daljši čas odpuste iz službe. Podobni ukrepi bi se ukrenili tudi proti poštnim uradnikom, ki so se udeležili stavke. Železniški upravni svet je predložil svoje sklepe v odobritev ministru javnih del Ricciu, kateremu gre zadnja beseda.

+ **Osrednji izvrševalni odbor italijanskih železničarjev** je objavil v časopisih proglas, v katerem pravi, da je izstopil iz »Delavske zveze« ter da je poslal D'Annunziu brzojavno voščilo za čimprejšnje ozdravljenje. Ta korak bo imel dalekosežne posledice za vse delavsko gibanje v Italiji. Gotovo je, da je zavest italijanskih sodrugov zelo majhna.

+ **V Italiji** se vedno bolj množe glasovi za fašistovsko diktaturo z vojaškim režimom. O fašizmu upaio vsi meščanski krogi, da bo rešil državo stalnega propadanja. Celo med nezavednim delavstvom se širi podobna naziranja.

+ **Dunajski komunisti** so sklicali pretekle dni veliko zborovanje, ki pa se ga je udeležilo samo 3000 komunistov. Komunisti na Dunaju so zgubili ves kredit.

+ **Pred bernskim sodiščem** bodo obravnavali afero Igorja Filinskega, ki je prišel 1911 l. v Švico, pa tam dokazoval, da mu je dolžna japonska vlada zaradi izdaje ruske trdnjave Port Artur 348 milijonov. Kapitalisti so mu na ta račun plačali okoli 20 milijonov. Sedaj so uvedli diplomatsko preiskavo z japonske strani, ki pa je baje dokazala, da je Filinsky čisto navaden goljuf. Zadevo bo razčistilo sodišče.

+ **V Nemčiji** so aretirali atentatorja na jugoslov. kralja Aleksandra, Jožefa Juhaša. Pri njemu so našli ogromne vsote denarja in mnogo potnih listin.

+ **V Sevastopolu** je izbruhnil upor med delavstvom. V akcijo je stopilo rusko brodogradništvo, ki je postreljalo okoli 1000 ljudi.

+ **V Moskvi** obravnavajo proces diplomatskih kurirjev estonskega poslanstva, ki so obtoženi nedovoljene trgovine s cerkvenim dražencostmi. Obtoženci so estonski podaniki.

+ **Državni založbeni zavod** v Moskvi je izdelal načrt avtorskega prava. Temelj tega načrta je, da ima avtor vse pravice do svojega dela do svoje smrti, po smrti naj vse pravice imajo njegovi nasledniki in sicer samo 15 let, nato pa preide delo v državno last.

+ **Komunisti zasledujejo tudi mladotetne.** Tajništvo Mednarodne delavske zveze socialističnih mladinskih organizacij je dobilo sledečo, na predsedništvo vseruskega izvrševalnega odbora sovjetov naslovljeno izjavo, ki so jo podpisali zaprti člani socialistične organizacije ruske delavske mladine. »Pred tremi meseci nas je zaprla »Glavna politična uprava«. Dne 24. aprila so nam povedali, da nas bodo izgnali v najbolj oddaljene pokrajine gubernije Vladimir in Rjason. Sodobno utemeljuje s tem, da smo »delovali proti revoluciji«. Izjavljamo, da nismo bili obtoženi v teh mesecih, odkar smo zaprti, sličnega dejanja, niti nam niso očitali dejstev, ki bi dokazala tako obdolžitve. Delovali smo popolnoma javno pred očmi moskovske delavne mladine. Pripa-damo ruski socialistični stranki, ki jo smatra vrhovni izvrševalni odbor za stranko, dovoljeno po zakonu. Zato so vzroki, ki se navajajo za naš izgon, napačni in obrekljivi. Niso nas izročili nobenemu sodišču, daši smo to zahtevali. Ravnali so kratko, s policijskimi sredstvi, po načinu stare caristične policije. Strah jih je, izročiti našo pravdo kakemu sodišču. Vladajoča stranka se boji, da bi nas srečavala ne samo pri delavskih organizacijah, temveč tudi pri sodiščih. Če bi nas bili izročili kakemu sodišču, četudi komunističnemu, bi morali brezdvomno doznati, da smo delovali samo za zaščito revolucije in socializma. Torej nas ne bodo izgnali v interesu delavskega razreda, temveč v interesu vladajoče stranke, ki izgublja zaupanje delavstva, zlasti mladine. Kljub temu pa hoče obdržati svojo diktaturo nad delavskim razredom. Vladajoča stranka se sklicuje na geslo o enotni fronti delavstva vsega sveta. Komunistična stranka hoče dokazati, da niso komunisti krivi, če nima to gibanje nobenega uspeha. Toda v času, ko so se pogajali zastopniki ruskih komunistov z našimi sodrugimi in voditelji v Berlinu — v istem času so sklenili, pregnati nas daleč proč od Moskve, ne da bi nas bili poprej sodili. To hinavsko dejanje ima neposrednega namen, uničiti enotno fronto mednarodnega delavskega gibanja. Komunisti zahtevajo, naj branijo socialistične stranke v Evropi interese ruske revolucije, istočasno pa uporabljajo proti nam politiko, ki pomenja udarec za revolucijo! Odločno protestiramo proti taki podli politiki in izjavljamo, da se ne bo posrečilo komunistom, da bi uničili s takimi sredstvi socialistično stranko. To ravnanje je samo novo znamenje bankerota v vladajoči stranki. Z zaničevanjem zavračamo obtožbe in izjavljamo, da bo naša obsodba najboljša opravičilo za naše delovanje. — L. Hurvič, N. Singarovič, A. Kromichfeld, L. Lande, J. Rapoport, B. Lapir, D. Falk, L. Jacobsolin.

+ **Na Irskem** divja najhujša državljanska vojna med protestanti in katoliki. Člani v okolici Dunkera in Dvogheda. Kapitalisti se seveda smejejo.

+ **Reuterjev urad** je poročal, da je stavka ameriških železničarjev in rudarjev že končana. Sedaj pa poročajo londonski listi, da je predsednik Harding zahteval denar za 500.000 prostovoljcev, s katerimi bi zadužil stavko ameriškega delavstva.

Dnevne vesti.

Kako rešite invalidsko vprašanje. Prejeli smo sledeči dopis: Že štiri leta ga rešite, pa še do danes ni duha ne sluha o kaki rešitvi. Ali bo sploh kdaj rešeno?

Znjim si belijo glave razni strokovnjaki, ki sestavljajo odredbe in zakone, toda vse je zaman! Oreh je trd, menijo gospodje, da so si izmislili nekaj drugega. Postavili so invalidski dom v Celju, kamor so sprva pošiljali invalide-učence in nekaj takih, ki čakajo že po štiri in še več let na primerno eksistenco. Toda neverjetno je, kaj smo doživeli. Sistematično nas hočejo uničiti. Zadnji čas pošiljajo namreč iz Golnika težko jetične bolnike v invalidski dom v Celje. Vprašamo vas gospodje: ali vam je znano, da bo to zahtevalo nove žrtve? Ali naj še mi postanemo jetični, ali ni zadostno, da smo brez nog in rok? Kaj pa nameravate z Golnikom, bo li tudi kmalu naprodaj? Vaše delo je res sistematično, gospodje! Poznamo vaš načrt, tako se ne bo reševalo invalidsko vprašanje! Izpremenite svojo taktiko, sicer smo prisiljeni izvajati posledice! — Sledi 41 podpisov.

Jutra ne zadostuje samo suho dejstvo, da se je vdeležil sokolskega zleta postojnski milijonar v kroju. Od nas zahteva, naj navedemo tudi ime. Gospodje! To bi bili mi lahko storili v članku brez vašega opozorila. Izognili pa smo se temu namenoma, ker Italijani baje zasledujejo one, ki so bili v času sokolskega zleta v Ljubljani. Denuncijanti pa nikakor nočemo biti. Ta posel prepuščamo prav radi državotvorcem okrog »Jutra«. Če pa že hočete vedeti ime, obrnite se do svojega zaupnika v Postojni. Vaš človek, ki ga prav dobro pozna, ga je videl v »Zvezdi«.

Javno vprašanje vodstvu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev: Več obolenih delavcev — članov tega urada v Kranju se je pritožilo, da tamkajšnja poslovalnica v soboto 18. t. m. ni izlaščevala boleznine. Vzrok temu je baje dejstvo, da ima tamkajšnji uradnik dopust. Delavec, ki v današnjih časih zbolí, itak komaj shaja, če denar sproti sprejema, da bi pa čakal kar po 14 dni, je pa preveč zahtevnega. Razumemo, da so tudi blagajniški uradniki dopusta zelo potrebni, a za čas odsotnosti je treba postaviti namestnika, ki posle dalje vodi. Vodstvo Okr. urada prosimo, da te nedostatke nemudoma uredi.

Gradec razbujá bestialen umor neke častniške vdove. Aretirali so več oseb, med njimi tudi polkovnika Filipeka in njegovo soprogo.

V Salzburgu so osnovali odbor, ki bo dovršil vse priprave za internacionalno društvo za glasbo. V tem odboru so zastopniki iz Anglije, Češkoslovaške, Amerike, Nemčije, Francije, Španske, Danske, Finske, Italije, Madžarske in iz Avstrije.

Na južnem Tirolskem so našli 70 vojaških okostnjakov, oblečenih v uniformo cesarskih lovcev.

Ljubljana.

II. Ljubljanski veliki semenj od 2.—11 sept. 1922. Vsem razstavljalcem na naši letošnji pridelitvi, kateri so svoje prijave k udeležbi doposlali najkasneje do dne 29. julija 1922, smo že doposlali načrt dodeljenega jim prostora. V posebnem omotu smo jim doposlali tudi več reklamnega materiala za obisk II. Ljubljanskega velesemnja s prošnjo, da ga uporabijo po najboljši vednosti posebno pa kot pisemsko prilogo svoji korespondenci. Tem potom naprošamo vse razstavljalce ponovno, da ja porabijo ves reklamni material posebno pa naj ga predlagajo trgovski korespondenci z južnimi kraji naše države. V slučaju, da kateremu reklamni material poide, naj se blagovoli nemudoma obrniti na sejmski urad, reklamni oddelek, da mu isti pošlje nemudoma novega. Tudi smo pripravili vsem razstavljalcem, da si nabavijo sami reklamni material, katerega naj prilagajo korespondenci z namenom dodeljenega jim prostora na velesemju in pa s prošnjo, da jih njihovi trgovski prijatelji obiščejo na velesemju, kjer bodo razstavljeni izmed lepih izdelkov najlepši in najboljše. Ker se prazne, blagovolijo naj isti stopiti nemudoma v stik z dekoracijskimi tvrdkami, da so ja vse najkasneje do dne 30. t. m. popolnoma

opremljene, ker velesemenj se odvori 2. septembra ob 10. dopoldne. Pripominjamo, da smo morali letos vsem razstavljalcem po potrebi črtati mali del prijavljenega prostora, ker nam je vsled preobilice prijav zmanjkalo prostora in je bolje, da potrpi vsak razstavljalet malo kot pa da se more približno ena petina prijavljenim tvrdkam odpovedati prostor. V informacijo naj jim služi, da se je za letošnje prireditve pripravilo skoraj še enkrat več razstavljalcev kot pretečeno leto. — Vsi razstavljalci, kateri so se prijavili po zaključnem roku in se jim še ni zamožgel dodeliti prostor ker ga sejmski urad nima več na razpolago sporočamo, da so vse njihove prijave v evidenci in jim bomo dodelili prostor čim ga kaka tvrdka odpove vsled najnujnejših razlogov. Prijavnice, katere do danes še niso bile upoštevane so nvrščene po zaporednem redu njihovega dohoda in jim bomo tudi tako reševali. — Razstavljalci pripravljajte se že za našo II. velesemjsko prireditev, da vsak pripomore z vsemi svojimi močmi najboljšemu uspehu in zamremo vsem pokazati delo naših rok enega leta. — V slučaju, da želi kaka tvrdka, banka ali privatnik izven Ljubljane razprodajati sejmske permanentne legitimacije po Din 40 proti proviziji ga vljudno naprošamo, da se nemudoma obrne na sejmski urad, oddelek ekonomat z navedbo koliko jih potrebuje, kje jih bo razprodajal in kakšnega reklamnega materiala si zato poleg običajnega še želi.

Celje.

Delavski deset obrtne razstave po znižani ceni se vrši od nedelje, 20. t. m. do zatvoritve, t. j. v torek, dne 22. t. m. Te vstopnice se dobijo pri Delavskem tainištvu v Vodnikovi ulici in pri dnevni blagajni v razstavi proti predložitvi članke knjige strokovne organizacije. Cena vstopnice znaša 2 Din, Delavci ne zamudite te prilike!

Zletni odbor pozivlja vse one, kateri še niso odračunali za izkaznice, da to čimprej store, ker se sicer zavlačujejo za ključni računi zleta. Enako pozivlja, da naročijo vsi sodrugi čimprej razglednice, katere so izborno izpadle, posebno tiste, ki predstavljajo telovadce, spreved in shod. Cena je posamezni 3 Din.

Brezalkoholno gostilno namerava osnovati »Kolo jugoslovanskih sester«. V tej gostilni bo tudi dobra kuhinja. Pozdravljamo to idejo.

Historična razstava. (Na državni obrtni šoli v Ljubljani, od 13. do 20. t. m. in od 3. do 12. septembra t. l.) Prejeli smo: Vse mogoče vzroke skušajo najti dejstvu, da ima pri nas umetnost težje stališče kakor pri drugih narodih, da se mora takorekoč šele boriti za svojo popularnost: da je občinstvo zanjo še premalo zrelo in da zato še ne čuti prave potrebe po njej, da so umetniki izgubili stik z ljudstvom ali ljudstvo z dobo, da smo roven narod itd. Najsiho že karkoli — umetnost eksistira, kljub neugodnim razmeram in kljub zaprekam se je vendar omogočila Narodna Galerija, ki se giblje in dela in trudi. Nekateri navdušenci si upajo celo že sedaj sanjati o galerijah lepih umetnosti in umetnostnih akademijah. Umetnost imamo, umetniško preteklost tudi — to bo dokazala historična razstava — za vse dobro vnete ljudi tudi, zakaj bi torej naši umetnosti ne postavili ognjišča, ne osnovali doma, ki bi bil prvi dokument naše kulture in naš narodni ponos? Narodna Galerija je porabila priliko, ki ji je bla dana z velikodušno obljubo velesemja, ki je podjetje financiral, in je priredila retrospektivno razstavo del naših domačih umetnikov do moderne, v kolikor je bilo ta dela mogoče zbrati. Razstava ima namen dokazati, da je naš narod v vseh dobah izdatno branil svojo narodno in eksistenčno upravičenost na kulturnem polju in vzbuditi najširši interes za zgodovino slovenske upodabljalne umetnosti in za zbiranje del starih mojstrov za bodočo galerijo lepih umetnosti. Razstava je šele poizkus historične razstave, kakor je bil še skromnejši poizkus oni pred dvanajstimi leti v Jakopičevem paviljonu, vendar bo ta poizkus omogočil začetek ogromnega dela, ki ga bodo imeli naši umetniki in umetnosini zgodovinarji, če bodo hoteli ustvariti delo, ki bi v sistematični obliki pokazalo našo umetnost preteklosti, na kakršne dokumente so ponosni sosednji narodi.

Dvainštirideseti redni občni zbor »Kmetstva posojilnice ljubljanske okolice« r. z. z. n. z. v Ljubljani se je vršil dne 10. t. m. Iz uradnih poročil ob sklepu upravnega leta 1921 posnemamo, da je stanje hranilnih vlog doseglo 31. decembra 1921 vsoto K 148.703.495.39 v, stanje posojil

pa K 124.545.393.64. V primerj z bilančnim zaključkom za prejšnje upravno leto 1920 so se vloge in posojila približno podvojili. Denarni promet je presegel eno milijardo kron. Upravno premoženje se je zvišalo na K 150.451.504.28. Čisti dobiček je znašal K 304.003.58. Pri tem je upoštevati predvsem, da se je zavod, v svesti si svoje vloge in naloge na domačem gospodarskem polju, posluževal tudi v preteklem letu skrajno kulantne obrestne mere, kar je bistveno skrčilo čisti dobiček. Za obče koristne narodne namene je naklozil zavod večje vsote, ki so izkazane v upravnih stroških. Zavod poseduje med raznimi nepremičninami tri velike vogelne hiše na najboljših prometnih mestih v Ljubljani, ki so odpisane na nizke bilančne postavke. Avstrijskega ali ogrskega vojnega posojila ne poseduje zavod niti vinarja. Portfelj lastnih vrednostnih listin tvorijo prvovrstni češkoslovaški, in jugoslovanski papirji. »Kmetstva posojilnica ljubljanske okolice« je praznovala v preteklem letu štiridesetletnico ustanovitve in se je razvila v največji in najmočnejši denarni zavod svojega ustroja v naši domovini.

V IMENU NJEGOVEGA VELIČANSTVA KRALJA!

Deželno kakor tiskovno sodišče v Ljubljani je po predlogu državnega pravdnštva razsodilo:

Vsebinska tiskovine »Naprej« št. 185 v Ljubljani z dne 19. avgusta 1922 utemeljuje v članku: »Kraljeviča Jurija« v celem obsegu pregrešek po § 91 bs. k. z. in v članku »Notranji minister Kosta Timotijević« v celem obsegu ludodelstvo po § 64 k. z.

Po členu 13.138 ustave potrjuje sodišče po policijskem ravnanjstvu v Ljubljani izvršeno prepoved razširjanja in prodajanja navedene tiskovine ter odreja, da se uničijo vsi izvodi tiskovine.

Razlogi.

Vsebinska tiskovine v zgoraj navedenem članku utemeljuje v celem obsegu člankov objektivni čin navedenega kaznjivega dejanja, ker žali kraljeviča Jurija, ki je član kraljevske hiše.

Zategadelj je sodišče po členu 13 ustave potrdilo izvršeno prepoved razširjanja in prodajanja in po § 37 tisk. zak. odredilo uničenje tiskovine.

Deželno sodišče v Ljubljani, dne 19. avgusta 1922.

(Ugotavljamo, da prinašajo sedaj celo vladni časopisi daljša poročila o kraljeviču Jurija, katerega bodo po vladnih poročilih internirali nekje v južni Srbiji oziroma ga izgnali iz države. Naša notica z dne 19. t. m. je bila zelo nedolžna, izšla je samo z našo razlago. Beli teror je neznosen, zlasti pa še za delavsko glasilo, Opomba uredništva.)

Vrednost denarja. 1 dolar velja 86.75 Din. 1 lira velja 4.02 Din. 100 avstrijskih kron pa 11 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.50 švicarskih frankov.

Dopisi.

Mlinsko delavstvo v Kranju. Tukajne mlinsko delavstvo se nahaja v prav obupnem stanju. Od nikoder ni pomoči. Delamo kot živina, ne zaslužimo pa toliko, da bi si lahko krompir zabelili. Skratka, brez vsakih sredstev smo; v slučaju bolezni moramo trpeti kot kmečka živina brez živinozdravnika. Kdo pa je naš gospodar, ki plača naše težko delo v obliki miloščine? To je g. Vinko Majdič. Ta gospod je visoka glava pri »Zvezi industrijev« in je bil zato tudi odlikovan z visokim redom. Majdičev predlagatelj za odlikovanje je bil najbrže istega značaja kakor on sam. Majdič stiska zadnjo kapljo krvi iz svojega delavstva. Ne plača nadur, odvzema deputat na moki itd. Istočasno pa išče 33 delavcev za svoje podjetje, ker najbrže namerava zamenjati oslabele in ostarele delavce z novimi, katere bo izkoriščal na isti način, kakor izkorišča danes nas. Za nas nima denarja, da bi povišal naše plače, dočim ga ima preveč za razne bankete svojih istovrstnih prijateljev. S cilindrom na glavi, napudranega obraza, z lakastimi čevlji in s svojo damo v svili se vozi ta gospod na naš račun z avtomobilom v Ljubljano, reprezentirat se na vseskoljski zlet. Že celo leto se nahajamo v

mezdnem gibanju. Majdič pa se nam smeje ter hujska svoje ostale kolege, mlinske podjetnike, naj ravnajo po njegovem receptu. G. Majdič s konzorcijem vred je včlanjen pri »Zvezi industrijev« pod vodstvom konservativca inž. Šuklieta. Naj si zapomnijo, da se v bodoče nikar ne igrajo z delavskim življenjem, ker nam je že presedla predrznost oholih in nadutih kapitalistov, ki so si pridobili milijone in milijone na naš račun! Ugoditi bo treba našim opravičenim zahtevam, če ne, si bo delavstvo samo poiskalo svoje pravice. Majdič v Kranju, Scherbaum in Franz v Mariboru. Mestni mlin v Celju ter Majdič v Celju, skrajni čas je, da date svojemu delavstvu plača, ki si jo s svojim delom zasluži! »Zveza industrijev« pa, če nima razumevanja za delavsko eksistenčno pravilo, naj za-

pre svojo bučo v korist industrijem in delavstvu samemu. Dovolj dolgo smo čakali, potrpljenja je konec! — Mlinski delavec.

— Nemčija išče posojilo. Njene marke, v katere so pred letom dni tudi popreli in poznej, investirali velike vsote ameriški inozemski delavci, padajo. Francija gazi po svoji žrtvi naprej. Monarhisti vidijo edino rešitev Nemčije v obnovitvi monarhije in v ta namen vodijo propagando, iz katere bi se celo delavci lahko precej naučili. In res so prišle v svet vesti, da se vrše pregovori med nemškimi socialističnimi strankami za skupni nastop in za vstop v vlado, ki bi bila v slučaju zedinjenja vlada nemške socialistične večine, toda ne vlada socialistične Nemčije, ker ta še ne pride tako kmalo. Tedaj pa

se je iz denarnih središč zaslislal glas, da se bo v Nemčiji v marsičem popustilo, tudi posojilo bo dobila — ako prepereči koalicijsko vlado obeh socialističnih strank. Ta migljaj so dali diplomatični zastopniki tujih vlad v Berlinu kancelarju Wirthu. Kapitalizem zna solidarno nastopiti, kadar mu preti le malo nevarnosti. Delavstvo še ni dospelo tako daleč, kajti četudi ima poleg vsega enake interese, se še ne more zediniti za skupno nastopanje. Proletariat se šele uči spoznavati vrednost solidarnosti. Sedanji dogodki mu nudijo zelo dober material, iz katerega lahko črpa važnost zedinjenje fronte in škodljivost razedinjenja.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Splošno konsumno društvo „Posavje“

reg. zadr. z omej. zavezo v Zagorju ob Savi

vabi svoje člane na

krajevna članska zborovanja

z dnevnim redom:

1. Računsko poročilo za prvo polletje 1922.
2. Volitev krajevnih odborov v smislu člena 30 pravil.
3. Raznoterosti.

Zborovanja se vrše:

Prodajalna I v Hrastniku v lastnem poslopu dne 11. septembra 1922 ob 4. uri popoldan.
Prodajalna II v Hrastniku v gostilni Drnovšek dne 12. septembra 1922 ob 4. uri popoldan.
Prodajalna v Trbovljah v Delavskem domu dne 13. septembra 1922 ob 4. uri popoldan.
Prodajalna na Lokah v lastnem poslopu dne 14. septembra 1922 ob 4. uri popoldan.
Prodajalna v Zagorju v lastnem poslopu dne 15. septembra 1922 ob 4. uri popoldan.
Dostop imajo le člani, ki se poslužujejo nakupa blaga v prodajalnah h katerim pripadajo.

1. oktobra 1922 pa se vrši redni občni zbor

na katerega bodo vsi pooblaščenici še posebej vabljeni pismeno, katere bodo določili krajevni odbori.

Zborovanje se vrši v Zagorju ob 2. uri popoldan v poslopu konzumnega društva samega s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za prvo polletje 1922.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o čistem dobičku.
5. Volitev celokupnega nadzorstva (9 članov).
6. Volitev celokupnega načelstva (5 članov).
7. Interpelacije in vprašanja.

Splošno kons. društvo „Posavje“, reg. zadr. z o. z.

Za nadzorstvo:

Josip Medvešek, predsednik.